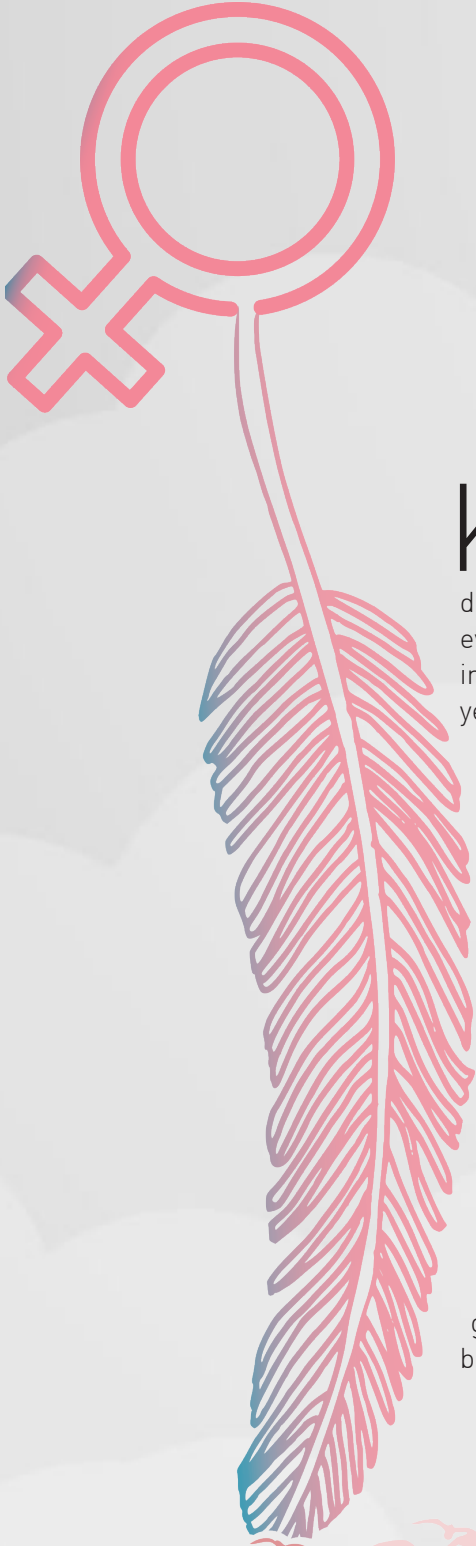

Bir Kadının

Kadınların ikinci planda tutulması Karadeniz'in hatta dünyanın en büyük kusurlarından biridir. Karadeniz de bir kadın asla bir kadın olarak algılanmamıştır. Karadeniz de kadın dendiği zaman akla bir anne, tarlada veya bahçede çalışan bir işçi, evle ilgilenen ve eşine bakan bir kadın silueti canlanır Karadeniz insanı için gözlerde. Bütün zor işleri yapsalar bile gözle görülmeyen bir emek söz konusudur. Yine de bundan hiçbir zaman şikâyetçi olmazlar.

Kadınların çalışma hayatındaki yeri göz ardı edilemeyecek kadar kalıcı ve önemli. Bunu anlamak istemeyen ataerkil bir toplumda yaşıyor olmak zor ve bir o kadar da üzücü. Kadınların ikinci planda tutulması eşitlikçi bir yapının olmadığını acımasız bir şekilde gözler önüne seriyor.

Bu zorluklar karşısında hayatlarını devam ettirmeye çalışan kadınlarımız bütün bu olup bitenler karşısında maalesef sessiz kalıyorlar. Bunun en büyük nedenlerinden biride insanların kafalarında oluşan algılardır. Bu algıları yıkmak görüldüğü kadar kolay değildir.

Hem bahçede hem evde hem çocukla hem de eşlerinin tüm isteklerini yerine getirmek için ya da sadece fedakarlık olabildiğinde ödün vermek. Bu fedakârlığın bir sonu yoktur. Bunu yeri geldiğinde isteyerek yeri geldiğinde ise zorla yaparlar.İsterseniz birde bu zorluklara Karadeniz kadınlarının sözlerinden okuyalım;

Fatma KAPUSUZ

Fatma KAPUSUZ

Talha ÇAKMAK

Yüreğindeki Saklı Emek

Nurgül KİRMAN

Yaş: 46

Medeni Durumu: Evli ve üç çocuk sahibi

Eğitim Seviyesi: İlkokul

Meslek: Temizlik görevlisi

Eşinin Mesleği: Çiftçi Emeklisi

Eğitim Seviyesi: İlkokul

Eşiniz size yardımcı oluyor mu?

Evin dışındaki işlere o bakıyor.

Kaç yıldır çalışma hayatının içindesiniz?

9-10 yaşından beri çalışıyorum. Tarlada, fındık bahçelerinde çalışıyorum. Yani çabalıyorum evimin geçimini sağlamaya çalışıyorum.

Emeğinizin karşılığını aldığınızı düşünüyor musunuz?

Emeğimin karşılığını aldığımı düşünmüyorum ama ihtiyacım kadarını karşılıyor.

Evdeki sorumluluklarınız nelerdir?

Çamaşır ve bulaşık yıkamak, yemek ve temizlik yapmak. Sorumluluklarıma yetismeye çabalıyorum. Eve ek gelir olsun diye merdiven temizliğine de gidiyorum.

Hülya BEBEK

İki Çocuk sahibi
Sahibi Evli
Yaş: 43
Eğitim seviyesi: ilkokul Beş
Eşinin mesleği: Tezgahtarlık

Evdeki sorumluluklarınıza yetiştirebiliyor musunuz?

Yetiştirebiliyorum benim maşallahım var. Eşim pazarda çalışırken tabii ki yardımcı oluyor ama evde kesinlikle yardımcı olmuyor. Çocuklarla ikimiz birlikte ilgileniyoruz.

Neden çalışma gereği duyuyorsunuz?

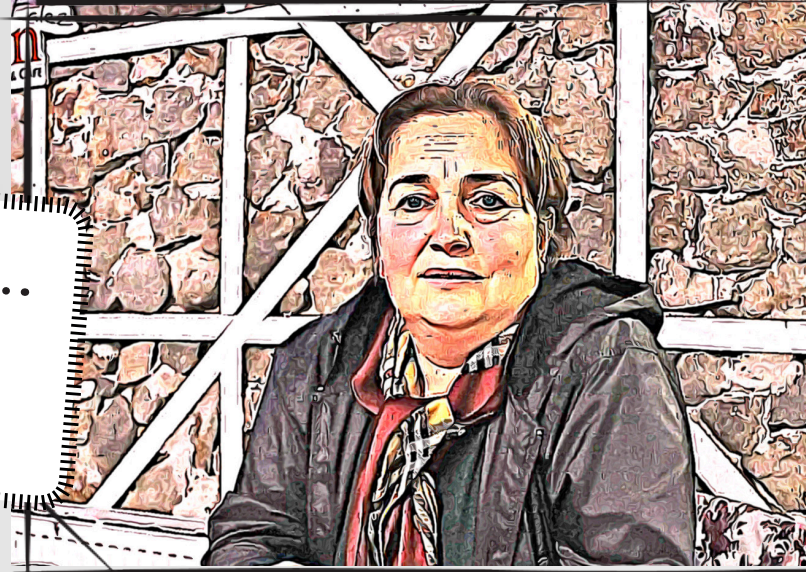
Kendi ekonomik özgürlüğüm için çocuklarım için daha rahat etsinler diye. Buralarda iş imkânı kısıtlı eşimde belirli bir şey yapmaya çalışsa bile yetmiyor. Kıt kanaat geçiniyoruz ama ben de çalışınca daha rahat, daha güzel oluyor. Benimde havam değişiyor.

Çalıştığında kazandığın para senin elinde kalıyor mu?

Kazandığım para evime, çocuklarıma, kendime yani hepsini yetiyor. Ortak kazanıp ortak harcıyoruz.

Emeğinizin karşılığını alıyor musunuz?

Buranın şartlarına göre alıyoruz. Kanaatkâr olmak gerekiyor.

Serpil ARSLAN

Yaş: 53
Medeni Durumu: Evli ve
iki erkek çocuğu sahibi
Eğitim Seviyesi: Lise
Meslek: Esnaf

Bir Tirebolulu olarak, bir kadın olarak hiçbir zaman eğitim hayatımda da iş hayatımda da engellenmedim. Evlendikten sonra, hatta çocuk sahibi olduktan sonra ben çalışmaya başladım. Eşim çok büyük destek oldu her konuda. Karadeniz de tabii ki kırsalla birazcık kent hayatı arasındaki kültürel farklılıklardan dolayı iş hayatının gelişmesi falan farklılaşıyor. Benim gözlediğim kadarıyla şu anda o da yok. Karadeniz'de eğitime önem veriliyor. Tabii ki eksiklikler var fırsatları varsa insanlar eğitime yöneliyor, eğitimden sonra da işe yöneliyorlar. Ben en azından kendi çevremde hiçbir olumsuzlukla karşılaşmadım en azından işi engellenen hiç bir kadınla karşılaşmadım. Biz tabii ki ülke genelinde ataerkil bir topluluğa sahibiz kültürel olarak bizler erkekimize farklı gözlerle bakan bir yapıya sahibiz. Feminist

yaklaşımlarımız olamıyor çünkü kültürel açıdan öyle bir eğitim aldık öyle yetiştirildik. Çalışan kadın her zaman ağır işçidir. Kadının işi hiçbir zaman bitmez. Ben kendimden örnek verecek olursam benim eşim kendi hayatımı kolaylaştırıyor, bana her zaman yardımcı oldu. Çocuklarını yetiştirme konusunda falan tabii ki bu kıstas değil. Sadece çok ender olan bir şey ama genel itibarıyla tabii ki çalışan kadın ağır işçi, bunu her zaman söylerim bir kariyer bir iş hayatı düşünüyorsa eğer çocuk yetiştirmek de istiyorsa evine de sahip çıkmak istiyorsa kadının işi tabii ki çok zor. Hiç kolay değil sadece Karadeniz kadınları sorun değil fakat Karadeniz kadınlarını inceleyecek olursak Karadeniz kadınları çok fedakâr bir yapısı var hem çocuğuna hizmet eder hem eşine hizmet eder.

Evdeki sorumluluklarımızı yerine getirdiğinizi düşünüyor musunuz?

Ben emekli birisiyim çalıştığım döneme bir göz attığımda çok az keşkeleri olan bir insanım. Şöyle geriye döndüğüm zaman şu anki annelere baktığım da acaba çocuklarıma biraz eksik mi davrandım düşüncesi oluyor. Ama ben en doğrusunu yapmışım çocuklarıma sorumluluklar yüklemişim. Ben ne kadar çalışıyor olsam bile kendi işimi yapıyordum iş bilinci ve iş sorumluluğu nedeniyle mesai saatlerine uyan birisiydim. Mesela büyük oğlum 10-11 yaşlarında iken sobalı bir evde oturuyorduk, odunluktan odun alıp on yaşındaki bir çocuk sobayı yakıp ve biz eve gelinceye kadar kardeşini eve alması gerektiğini biliyordu. Bu sorumlulukla bu bilinçle büyüdü. Şimdi düşünüyorum onu yaptırmaya mıydım acaba ama onu da iyi düşündüğüm zaman biz doğrusunu yapmışız çocuklarımıza sorumluluk yüklemişiz. Ayaklarının üzerlerinde durmuşlar. Sıkıştıkları zaman aloe anne diyen çocuklar değiller en azından.

Sizce bizim toplumumuzda kadınlar sınırlandırılıyor mu?

Kadınlar neden sınırlandırılсын ki? Kadınla erkeği birbirinden ayıran tek özellik belki de sadece fiziksel özellikleridir. Kadınlar 20 kg kaldırıyorsa erkekler 40 kg kaldırabilir ama zekâ ve becerilerinde hiçbir eksiklik olduğunu düşünmüyorum. Fazlası var eksiği yoktur. Eskilerde evde bir erkek olsun düşüncesi hep olmuştur çünkü dışarıda çalışıp parayı getiren erkekler olarak algılanmıştır. Fakat şuan kadınlar hem çalışıyorlar hem ailelerine bakıyorlar hem yaşlılarına bakıyorlar. Şu anda bir tane kadını on tane erkeğe değişmem. Beceri açısından belki elleri tornavida tutmayabilir. Birçok toplumdan önce haklarını elde etmiş bir toplumun bireyleriyiz bizler. Bu güvenle yetişmek bizleri onurlandırıyor.

Çalıştığınız dönemde emeğinizin karşılığını alabildiniz mi?

Ben 86 ile 96 yılları arasında halk eğitim merkezinde usta öğretici olarak çalıştım. Ücretli çalışıyorsunuz onun bir statüsü var, öğretmen gibi. Maddi anlamda soruyorsan karşılığını alamıyoruz. O dönemler bir ayakkabı parasına çalışıyorduk. Erkek veya kadınlıkla alakası yoktu o statüde çalışan herkes aynı fiyatı alıyordu. Gerçi benim statümden çalışan bir erkek de yoktu. Kadın olduğum için olduğunu düşünmüyorum. Belirli şartlar oluşturulmaya çalışılıyor fakat bu şartlar iyileştirmeye çalışılsa bile şartların değiştiği söylenilemez. Ben işimi mesleğimi sevdiğim için hiç gocunmadan çalıştım... Tirebolu'ya küçük bir çeyiz atölyesi kurdum 96 yılında. Ben emeğimin karşılığını kendi iş yerimi açtıktan sonra aldım. Ama çok çalıştım, gece on ikilere kadar çalışıyordum. Çocuklarım küçüktü çok ağır çalışıyordum. İlk beş yıl falan ağır çalıştım hem patronuydum iş yerimin hem de elemanıydım.

Evdeki sorumluluklarımızı yerine getirebiliyor musunuz? Evdeki sorumluluklarınızı eşiniz yardımcı oluyor mu?

Çamaşır, bulaşık, temizliği yapıyorum ama yemek olayı öğünluktur ne yiyeceksek o zaman yapılır. Evet, eşim de yardımcı oluyor evde bir eşitlik söz konusu.

Kaç yaşından beri çalışıyorsunuz?

Memur çocuğuyum fakat biz Karadenizli olduğum için fındık bahçelerimiz var dolayısıyla her yıl yazın üç ay bahçede geçiyordu.

Çalıştığınız yerdeki erkeklerle sorunlar yaşıyor musunuz?

Hayır, sorun yaşamıyorum artık biz de cinsiyet olayı yok. Her şey eşit. Ben bütün hayatım boyunca çalıştığım her alanda erkeklerin içerisinde çalışan tek kadın olarak bulundum. Artık onlar hemcinsim gibi geliyor birbirimizi böyle kabul ettik. Hiçbir sıkıntısını görmedim aksine artısını gördüm. İş hayatı beni daha sert birisi yaptı otoriter, kurallarına bağlı, prensiplerinden ödün vermeyen, geri adım atmayan ve daha sert biri haline geldim. Ortam ve çalışma şartları bunu daha çok ortaya çıkardı.

Çocukların üzerindeki sorumluluklarınızı yerine getirebiliyor musunuz? Bu sorumluluklara eşiniz de yardımcı oluyor mu?

Sonuna kadar. Para, gezdirme, bir dediklerini iki ettirmeme, her istediklerini elde etmeleri noktasında evet yardımcı oluyor. Dersleri konusunda sadece sorudan ibaret. Uygulama yok.

Evdeki sorumluluklarınız nelerdir? Hem işte ki hem de evdeki sorumluluklarınıza yetişebiliyor musunuz?

Bütün sorumluluk bende sanki... Eve para getirmek dışında bütün sorumluluk benim üstümde. Evde ben, çocuklarla ben, tarlada ben. Hepsı benim üzerimde. Yetişebildiğim kadar bütün sorumluluklarıma yetismeye çalışıyorum ama hepsine bir günde yetişilmiyor. Yetiştığım kadar yapıyorum işte ne yapayım. Hem ev hem dışarı zor...

Eşiniz size yardımcı oluyor mu?

Yok yok yok alakası yok... Hiç yardımcı olmuyor.

Neden çalışıyorsunuz?

Bir zorunluluğum yok ama yapmak istiyorum. Bunları bana yap diyen de yok. Tarlada iki lahanamı dikmek, fasulyemi dikmek benim için bir zevk. Seviyorum bir zorunluluğum yok. Bunları satmıyorum kendimiz için komşularımıza dağıtıyorum, isteyene veriyorum öyle...

Nejla KEMAN

Eğitim Seviyesi: Orta Okul
Medeni Durumu: Evli ve dört çocuk sahibi
Mesleği: Ev hanımı
Eşinin Mesleği: Denizci(Balıkçı)

Emeğinizin karşılığını aldığınızı düşünüyorsunuz?

Ektiklerimizi yiyoruz işte. Aldığımı düşünmüyorum aslında.